

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- הלכה למעשה 2
- א. גלגול הקדש פוטר ... הקדישה עיסתה עד שלא גלגלה ופדאתה חייבת משגלגלה ופדאתה חייבת 2
- ב. הקדישה עד שלא גלגלה וגלגלה הגזבר ואחר כך פדאתה פטורה שבשעת חובתה היתה פטורה 3
- ג. גר שנתגייר והיתה לו עיסה נעשה עד שלא נתגייר פטור משנתגייר חייב ספק חייב 3
- ד. מירוח העובד כוכבים פוטר 4
- ה. גלגול העובד כוכבים פוטר 5
- ו. עובד כוכבים שהפריש פטר חמור ... מודיעים אותו שהוא פטור ... ופטר חמור גוזז ועובד בו 6
- ז. חלת עובד כוכבים בארץ ותרומתו בחוצה לארץ מודיעין אותו שהוא פטור חלתו נאכלת לזרים 7
- ח. ותרומתו אינה מדמעת הא תרומתו בארץ אסורה ומדמעת ... מדרבנן גזירה משום בעלי כיסים 7
- ט. מערים אדם על תבואתו ומכניסה במוץ שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר 9
- י. דעייל לה דרך גנות ודרך קרפיות 10
- הלכתא למשיחא 12
- יא. בא לו לעשרון נתן עליו שמנו ולבונתו יצק ובלל הניף והגיש קמץ והקטיר והשאר נאכל לכהנים 12
- הלכה למעשה 12
- יב. בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית ובשעת הביעור והכ"א לא בדק בו' 13

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

דף סז.

הלכה למעשה

א. גלגול הקדש פוטר ... הקדישה עיסתה עד שלא גלגלה ופדאתה חייבת משגלגלה ופדאתה חייבת

כבר התבאר לעיל דף סז: שגלגול¹ הקדש פוטר מחלה דדרשי' מדכתיב (במדבר טו פסוק כ) עֲרַסְתֶּכֶם² ולא של הקדש וכן עיסת הפקר פטורה³ מה"ט ובלבד שתהא הקדש והפקר בשעת גלגול⁴.

לפיכך המקדיש⁵ עיסתו או המפקיר אותה קודם שנתגלגלה, ופדאה המקדיש, או זכה בה מן ההפקר ואח"כ גלגלה, או הקדישה או הפקיר אותה אחר שנתגלגלה, ופדאה, או זכה בה ואפילו אם לא זכה בה אדם⁶. וכן⁷ אם היתה מתחלה של הפקר וזכה בה לפני גלגול, הרי זו חייבת בחלה. שאין נ"מ אם ההקדש וההפקר וגם הזכי' הי' קודם גלגול או אחר גלגול העיקר שבשעת גלגול לא היתה של הקדש ושל הפקר חייבת בחלה⁸.

¹ לדעת רבנו הגלגול הוא נתינת המים וכנ"ל, ולדעת שאר הראשונים דמנתינת המים כבר אפשר להפריש חלה אבל אין חייבין עדיין עד הגלגול מ"מ כאן תלוי בגלגול ממש שהוא המחייב ולא נתינת המים שעדיין אין חיוב וכן בכל הדינים דלקמן. מאירי פ"ג דחלה מ"ב לענין גוי והי"ה לכל הני וכ"ד הרשב"א בפסקי חלה ש"ב לענין גלגול גוי.

² ועי' במאירי כאן שהביא דרשא אחרת מספרי.

³ ומש"כ רבנו לעיל בפ"ו ה"ג דהפקר פטור מתו"מ וחייב בחלה היינו הפקר בשעת מירוח או הבאת שלישי אבל לא בשעת גלגול. תוספתא חלה פ"א ה"י וכנ"ל הגר"א.

⁴ היינו בחטים אבל בשעורים תלוי בטמטום וכן בכל שנוכר גלגול הוא בחטים. תשו' רדב"ז ח"ב סי' תרי"ח וכ"כ רבנו בפיה"מ והמאירי פ"ג דחלה מ"ב

⁵ רמב"ם הלכות ביכורים פרק ה הלכה ו

⁶ שאסור לאכלה בלי חלה כיון שכבר נתחייבה

⁷ מק"מ.

⁸ ואפי' הי' הפקר בשעת הבאת שלישי או אח"כ אין פוטר בחלה אם זכה בה בשעת גלגול. חזו"א שביעית סי' ב' סק"ב ובמכתב שנדפס בסוף חזו"א קדשים ובהגהות חזו"א על הגר"ח ועי' או"ש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אין נ"מ אם זכה בה הוא או אחר או לא זכה כלל ואוכלה מן ההפקר דכולן חייבין בחלה שכבר נתחייב⁹.

ב. הקדישה עד שלא גלגלה וגלגלה הגזבר ואחר כך פדאתה פטורה שבשעת חובתה היתה פטורה

הקדישה קודם¹⁰ שתתגלגל, ונתגלגלה ביד ההקדש, אפי' לא גלגלה¹¹ הגזבר אלא ישראל אחר, ואח"כ פדאה וה"ה ביד ההפקר, פטורה שבשעת חובתה היתה פטורה.

ג. גר שנתגייר והיתה לו עיסה נעשה עד שלא נתגייר פטור משנתגייר חייב ספק חייב

גלגול הגוי פוטר מחלה, ולפיכך גר שנתגייר¹² והיתה לו עיסה, נתגלגלה עד שלא נתגייר פטורה, ואפי' הי' דעתו להתגייר כבר פטרתו גלגול גוי ואפי' כבר מל כל זמן שלא טבל אכתי גוי הוא¹³. ואם משנתגייר חייבת.

⁹ ולא דמי לתרומה דקיי"ל שאם הי' הפקר בשעת הבאת שלישי או אח"כ פטור כנ"ל בפ"ב דתרומות הי"א י"ב דזה דוקא בתרומה שאין שינוי בצורת הדגן ע"י המירווח המחייב אלא בהכנתו לשימוש אבל בחלה עיקר החיוב דחלה בלחם דהוא עיקר צורת החפץ שחל עליו מצות חלה ולכן אין הפקר פוטר בו אלא בשעת גלגול ואפשר דה"ה לענין הקדש אף אם יהי' הקדש בשעת הבאת שלישי נידולו אין פוטר מחלה כיון שבשעת גלגול הי' פדוי רדב"ז.

¹⁰ שם הלכה ז

¹¹ רוקח סי' שני"ח

¹² רמב"ם שם הלכה ט

¹³ הלכתא גבירתא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואם ספק, כגון שאין זוכר אם גלגלה לפני שנתגייר או אח"כ, חייבת בחלה¹⁴, לפי שהוא עון מיתה¹⁵, ויפריש בלא ברכה¹⁶ או יברך על עיסה אחרת ויכוין גם על זו. אבל א"צ לתתה לכהן¹⁷ אלא מוכרה לכהן והכהן נותן לו את דמיה.

ואפי' בזה"ז דחלה¹⁸ דרבנן לא אמרי' דספיקא דרבנן לקולא כיון דעיקרה דאורייתא לא הקילו בה בספקות.

אולם בחלת חו"ל יש מקילין¹⁹ מספק.

ואם עיסה נתחייבה בודאי בחלה²⁰, וספק אם הפרישו יפריש מספק ולא יברך וטוב שיפטרנה בברכה שיברך על עיסה אחרת ודאי.

ד. מירוח העובד כוכבים פוטר

פירות²¹ העכו"ם שגדלו בקרקע שקנה בא"י, אם נגמרה מלאכתם ביד עכו"ם ומרחן העכו"ם²² פטורין מכלום שנאמר דגנך ולא דגן עכו"ם, ואפי' מדרבנן

¹⁴ במשנה ראשונה ותוס' אנשי שם בשם רי"ט אלגזי כתבו דאין חייבת אלא מדרבנן דמדאורייתא מוקמינן לה אחזקה, ועי' באמרי בינה יו"ד סי' כ"ד שהוכיח שהוא מדאורייתא ע"ש

¹⁵ וזר שאכל חלת ספק זו וכיוצא בה אין חייב עליה חומש. רמב"ם שם, ועיין דרך אמונה ס"ק נט. ואין כונת רבנו דדוקא חיוב מיתה דה"ה אם הי' איסור לאו או עשה ג"כ הי' חייב דספק איסור דאורייתא להומרא ואף על גב שיש לו חזקת פטור וכדמוכח לקמן בפ"ב הט"ז גבי פדיון פט"ח דגם שם חייב מספק אלא משום שהאמת שיש כאן חיוב מיתה נקט בן ולא בא אלא לאפוקי אם לא הי' אלא ספק ממון הי' פטור כדלקמן פ"ט הי"ג ופ"י הי"ב ופ"א הי"ג וכן בפ"ב הט"ז לענין נתינה

¹⁶ חלת להם ועה"ש סי' ש"ל

¹⁷ ירו' והביאו הר"ש והרא"ש ואו"ז בה' חלה סי' רל"ח ועי' מל"מ ועי' במקדש דוד סי' נ"ז ד"ה הגה אמרי' דדעתו דלרבנן אינו נוטל דמים מן הכהן.

¹⁸ יד אברהם ביו"ד סי' ש"ל ס"ד וכ"כ רדב"ז כאן מטעם אחר ומיושב קו' הש"ך שם ועי' בחזו"א דמאי סי' ט' סקב"א והש"ך כ' שיפריש בלא ברכה.

¹⁹ ט"ז שם בשם מהרש"ל וכ"ה בתשב"ץ ח"ב סי' רצ"א פ"ג

²⁰ מק"מ וכ"ה בתניא רבתי סי' מ"ה ובשבלי הלקט בשם הגאונים

²¹ רמב"ם הלכות תרומות פרק א הלכה יא

²² היינו בתבואה הגמר מלאכה הוא המירוח דהיינו שמייפה פני הכרי של תבואה ברחת בסוף כל המעשים כמ"ש רבנו בפ"ג ממעשר הי"ג ובזיתים וענבים העומדים לאכילה גמר מלאכתן בכצרון שתים אם מכרן ובבעה"ב שבוצר בכצירת רובן או כולן ובשאר הדברים כל א' הגמר מלאכה שלו כמ"ש רבנו שם בפרק הנ"ל וז"ש רבנו אם נגמרה מלאכתן היינו בשאר דברים ומירחן היינו בתבואה א"נ כוונת רבנו דלא מהני מירוח אלא אחר שגמר כל מעשיו דהיינו הדישה והזרייה והעמדת הכרי ואח"כ מירחן ואפשר דדווקא אם הגוי עשה ג"כ הגמר מלאכה דהיינו הדישה והזרייה שהוא תיקון הפרי עצמו שאין הפרי נאכל בלא זה אבל אם מכרה לישראל והישראל עשה הדישה והזרייה ואח"כ מכרה שוב לגוי והגוי עשה המירוח לבד כיון שאפשר לאכל בלי המירוח ואין זה אלא תיקון ההשתמשות אין מירוח הגוי פוטר וכן לענין כל הדברים שאינן אלא תיקון

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

פטורין דכיון שלא היו מעולם של ישראל לא גזרו עליהן. אבל אין תלוי²³ בראיית פני הבית דאע"ג דלא ראה פני הבית אלא אח"כ אצל ישראל פטור. ואם מכר לגוי פירות אחר גמר מלאכה והכניסו גוי לבית וחזר ישראל ולקחו מיד הגוי והכניסו לביתו חייב²⁴.

ואם לקחן ישראל אחר שנתלשו קודם שתגמר מלאכתן וגמרן ישראל חייבין בכל מן התורה.

ה. גלגול העובד כוכבים פוטר

גלגול גוי פוטר מחלה, ולכן עיסה ששייכת להגוי בשעת גלגול פטורה²⁵. אפי' אם ישראל עושה הגלגול²⁶ ואפי' נתנה אח"כ לישראל פטורה.

גוי שגלגל עיסת ישראל ולא נתנה לו במתנה י"א²⁷ שפטורה ויש מחלקים²⁸ בין חלה לתרו"מ דבחלה חייב ובתרו"מ פטור, ודעת הרבה ראשונים²⁹ שגם בתרו"מ חייב.

ההשתמשות כגון לברור בקטניות או העמדת ערמה או אגודה בירק או למלא את הכלי וכל כה"ג י"ל דאין פוטר אם גוי עשה זה מיהו אם גדלו ביד גוי והגוי תלשן והעמיד ערמה וכה"ג בודאי פטורין דסוף סוף גדלו ונגמרו ביד גוי. דרך אמונה שם ק"ח

²³ חזו"א שביעית סי' א' סק"ח י"א ומעשרות סי' ד' סקב"ד

²⁴ חזו"א מעשרות שם וחזר בו ממש"כ בשביעית סי' א' סק"ח

²⁵ רמב"ם הלכות ביכורים פרק ו' הלכה ה', שו"ע ונו"כ יו"ד שלא ד

²⁶ שאין מירוה ישראל בשל גוי מחייב ואפי' גוי שידינו תקיפה עליו וכ"ד רוב הראשונים דרך אמונה פרק ח ס"ק מט

²⁷ דעת רבנו לעיל פ"א מתרומות ה"ג וכ"ד הרבה ראשונים עיין מרדכי ה' א"י וכ"כ בטור ה' א"י וכתב שאסור לעשות כן ובמושב זקנים מבעה"ת קדושים פ' ובקצרכם מחלק בין עשה בבית ישראל או בבית הגוי וצ"ע וע"ש שכ' שאם לש גוי חצי העיסה בבית ישראל ומערב בה רוב או חצי הקמה שלש אותה הגוי בביתו אם יש כדי חיוב חלה במה שלש בבית הישראל חייב אף בשל הגוי המעורב בו (אולי משום דאין ברירה) וכ"ש בשאור של גוי שהחמיץ ישראל את העיסה שאינו פוטר בחלה. ציון ההלכה שם צד

²⁸ או"ז ה' חלה סי' רל"ה בשם רבנו שמחה ור"י מקורב"ל ורא"מ מסתפק בזה וכ"פ כו"פ פט"ו דחייב בחלה וכ"ה בירו' פ"ג דחלה ה"ד ובתוספתא פ"א ה"ב גבי מלאי דחייב בחלה וכ"פ ביו"ד סי' ש"ל ס"א ובתשו' הרא"ש כלל ב' סי' ב' ובמאירי כאן

²⁹ וכן מסיק המאירי כאן וכ"ד הרמב"ן בפ"ד דתרומות והרשב"א בפסקי חלה ש"ד והרא"ש בה' חלה סי' ו' ותשב"ץ ח"ב סי' רצ"א פ"ג.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

עכו"ם שנתן³⁰ לישראל לעשות לו עיסה ונתנה הגוי לישראל במתנה, או מכרה לו³¹, עד שלא גלגלה חייבת³², ומשגלגלה פטורה אף על³³ גב דהישראל גלגלה וגם בסוף נתנה לישראל כיון שבשעת הגלגול עדיין היתה שייכת להגוי פטורה.

אם היתה של ישראל בשעת גלגול, אפי' דעתו ליתנו אח"כ לגוי ונתנה לו חייבת ואין להאכילה לגוי בלי הפרשה.

עיסת ישראל³⁴ שהפועלים קונים הקמח כיון שקונים על חשבון ישראל ושייך לו כל המסחר חייב בחלה ואפי' אינו שם כלל, וכן להיפך בחנות של גוי ופועלי ישראל דפטור כה"ג.

ו. עונד כוכבים שהפריש פטר חמור ... מודיעים אותו שהוא פטור ... ופטר חמור גוזז ועונד בו

עכו"ם שהפריש³⁵ פטר חמור, בין³⁶ שהפריש החמור עצמו לשם קדושת פטר חמור ובין שהפריש שה לפדיון פטר חמור שנולד לו בהיותו גוי, מודיעין אותו שאינו חייב כדי³⁷ שלא יאמר הגוי לישראל מזלזלין בקדשים, והרי הוא מותר בגיזה ועבודה, ובשאר הנאות³⁸ אפילו לישראל³⁹.

³⁰ רמב"ם שם פרק ח הלכה ח

³¹ ואם הישראל נתן לו מעות עד שלא גלגלה יש ספק אם מעות קונות בגוי לכן יפריש בלא ברכה, חלת לחם סי' ה' סי"ט וכ"כ בעה"ש ועי' בש"ך סי' ש"ל בשם הרי"ש וכו' שם ג"כ דאולי גם בלי מעות כיון שהגוי יודע שהישראל רגיל לקנות מעמידה מיד ברשותו וצ"ע

³² דהישראל הוא המגלגל ואף שגדלה אצל גוי

³³ דרך אמונה שם נב ממשנה ראשונה וכו' באו"ז ה' חלה סי' רל"ז

³⁴ ערוה"ש יו"ד של א

³⁵ רמב"ם שם פרק יב הלכה יז, שו"ע ונו"כ יו"ד שכא כב

³⁶ שני הפירושים ברש"י ותוס' ולדינא שניהם אמת ועי' ר"י קורקום

³⁷ ש"ך יג

³⁸ וקמ"ל דאפי' בגיזה ועבודה דלוקין ע"ז בהקדש כאן מותר וכן אם הפריש שה א"צ לתתו לכהן. דרך אמונה

שם קיז

³⁹ מ"ז יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ז. חלת עובד כוכבים בארץ ותרומתו בחוצה לארץ מודיעין אותו שהוא פטור חלתו נאכלת לזרים

עכו"ם שהפריש⁴⁰ חלה אפילו בא"י⁴¹ אינה חלה בין מעיסה שהוא גלגל ובין מעיסה שישראל גלגל ומכרה לו שחייבת בחלה כנזכר, אפ"ה אין הגוי יכול להפריש ואפי' עשאו ישראל שליח שאין שליחות לגוי⁴². ואם היא עיסה חייבת נשארת בטבלה, אלא מודיעין אותו שאינו צריך ולא שייך הפרשה בזה ואם אינה חייבת בחלה תאכל לזר ואם חייבת, תאכל לזר, לאחר שהפרישו חלה אחרת, והטעם שצריך להודיעו כדי שלא יאמר זרים אוכלים חלה⁴³ ויהי חילול ה'⁴⁴.

ולמה לא חששנו לה שמא עיסה של ישראל היא ותלה אותה ביד עכו"ם וכדי לפוטרה⁴⁵, שאם ירצה ישראל יפטור עצמו ויעשה ישראל עיסתו פחות משיעור חלה.

ח. ותרומתו אינה מדמעת הא תרומתו בארץ אסורה ומדמעת ... מדרבנן גזירה משום בעלי כיסים

⁴⁰ רמב"ם שם פרק ו הלכה י

⁴¹ משמע דגם בחו"ל צריך להודיעו וכן משמע ברש"י מנחות ס"ז א' וכו"כ בית הלל ביו"ד ס' ש"ל

⁴² שע"צ ועמש"כ הדרך אמונה בפ"ד מתרומות ה"ב ש"א שאם הבעלים הסכים אח"כ על ידו או שאמר בתחלה כל מה שיפריש יהא תרומה חל ויש חולקין

⁴³ אפי' אם לא אמר בדעת ישראל הפרשתיה אין חוששין שמא בלבו לשמים

⁴⁴ ש"ך יו"ד ס' ש"ל סק"ג ועי' בצפנת פענח פ"ב מתרומות ה"י (ד"ה אך) שנסתפק אם מותר לזרים לאכול לפני שהודיעוהו:

⁴⁵ וכ"ז דעת רבנו ולדבריו אין ג"מ בין עיסה הפטורה לעיסה החייבת שבכל גוונא אין הגוי יכול להפריש חלה וכנ"ל אבל דעת הרבה ראשונים דבעיסה החייבת אם הוא שלו יכול להפריש חלה מדאורייתא ופותרת את העיסה אבל אם אין העיסה שלו אין יכול להיות שליח להפריש עבור ישראל שאין שליחות לגוי. דרך אמונה שם עג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

העכו"ם שהפריש⁴⁶ תרומה משלו דין תורה שאינה תרומה לפי שאינן חייבין⁴⁷, ומדבריהן גזרו שתהיה תרומתו תרומה, אפילו בפירות שגדלו אצלו לגמרי⁴⁸ וגם מירחן דפטורין לגמרי⁴⁹, משום בעלי כיסין, שלא יהיה זה הממון של ישראל, ויתלה אותו בעכו"ם כדי לפוטרו.

ובודקין את העכו"ם שהפריש תרומה אם אמר בדעת ישראל הפרשתיה שלמקום שתרומת ישראל הולכת תלך זו⁵⁰, תנתן לכהן, ואם לאו שלא אמר⁵¹ בדעת ישראל הפרשתיה, טעונה גניזה שמא בלבו לשמים להקדישה⁵², בד"א בארץ ישראל אבל עכו"ם שהפריש תרומה בחוצה לארץ מתבואת חו"ל הקילו בזה ולא גזרו עליהן⁵³ ומודיעין אותו שאינו צריך כדי שלא יאמר זרים אוכלין תרומה ויהי חילול ה', ואינה תרומה כלל⁵⁴.

ואם הגוי⁵⁵ אומר שכונתו הי' לחלקו לעניים אינה תרומה כלל ועושין כדבריו בין בא"י בין בחו"ל

⁴⁶ רמב"ם הלכות תרומות פרק ד הלכה טו

⁴⁷ דעת רבנו כשאר הראשונים דמירוח הגוי אין פוטרו מתרו"מ מדרבנן משום גזרת בעלי כיסין אלא דדעת רבנו שם דזה דוקא אם בשעת הבאת שלישי הי' של ישראל אבל אם בשעת הבאת שלישי הי' של גוי לא גזרו ע"ז. וכאן בא רבנו להוסיף עוד דין שאף פירות שהיו לגמרי של גוי גם בשעת הבאת שלישי וגם בשעת מירוח דפטורין מתרו"מ ואם ישראל יפריש מזה תרומה אינו כלום, אבל אם הגוי הפריש תרומה אף שפטור מ"מ תרומתו תרומה מדרבנן משום בעלי כיסין. דרך אמונה שם קלט

⁴⁸ וכן אם הפירות היו חייבין כגון שהביאו שלישי ביד ישראל דחייבין מדרבנן או שגם מירחן ישראל ומכרן לגוי דחייבין מה"ת אפ"ה אין הגוי יכול לתרום מה"ת ואין תרומתו תרומה אלא מדרבנן. חזו"א שביעית סי' א' סקב"ג

⁴⁹ ר"י קורקוס וחזו"א שביעית סי' א' סקב"ג ומש"ב במעשרות סי' ז' סקב"ו שאין נוהג בשלו היינו מה"ת וזה דלא כהפרישה ביו"ד סי' של"א סקנ"ח

⁵⁰ רש"י ערכין ו' א' ורבנו גרשום שם דלא כפי' ב' ברש"י וכן הסכים ר"י קורקוס

⁵¹ ונראה דה"ה אם איננו כאן שישאלוהו חוששין שמא בלבו לשמים. דרך אמונה שם קמח

⁵² והקדש בזה"ל אסור בהנאה וצריך גניזה וא"א לשאול לחכם שהגוי אין לו שאלה לחכם כמבואר בירו' רפ"ט דניזר ומאן דחולק שם היינו בנדר איסור שאינו בכל יחל וי"א דחיישי' שמא בלבו לע"ז (עי' פרישה יו"ד סי' של"א סק"ס) ובזמנינו לא שייך חששות אלו

⁵³ כיון דכל עיקרה מדרבנן וכאן א"צ לבדוק את הגוי שמא בלבו לשמים דלא חשו לזה בחו"ל כיון שאין לחוש שם לתרומה לא חששו להקדש לחוד. ב"ח יו"ד סי' של"א

⁵⁴ ובחזו"א שביעית סי' א' סקב"ד הקשה דבגמ' משמע שאינה מדמעת אבל אסורה לזרים

⁵⁵ ש"ך אמונה קמט מהעדה"ש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ואם תרם⁵⁶ על של ישראל אפי' בשליחות ישראל, או על של⁵⁷ גוי חברו ששלחו לתרום אין תרומתו תרומה כלל, וכן אם תרם⁵⁸ משלו על של ישראל ג"כ אינו כלום, וי"א⁵⁹ שגם בזה הוי תרומה מדרבנן.

דף סז:

ט. מערים אדם על תבואתו ומכניסה במוץ שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר

כבר התבאר במסכת פסחים דף ט: וע"ז דף מא: שאף על גב שאין ראוי לחבר להפקיע תבואתו מיד מעשר⁶⁰, מותר לצורך אכילת בהמה להערים⁶¹ על התבואה להכניסה במוץ לפני גמר המלאכה, כלומר בלי לדוש את התבואה להפריד הקליפות והשבלים מן הגרעינים ובלי לזרות את הפסולת⁶². כדי שתהיה בהמתו אוכלת. שאכילת בהמה אפי' קבע חשובה כעראי⁶³, וכיון שלא נקבע מותר לאכל עראי, והבהמה אוכלת עם המוץ בלא דישה וזריי' ופטורה מן המעשר.

ואם רוצה יכול גם לאכל בעצמו⁶⁴, ואף על גב שאם אוכל בעצמו מוכרח לעשות זרייה, שא"א לאדם לאכל עם המוץ, זורה מעט מעט שאין זה גמר

⁵⁶ גר"א יו"ד סי' של"א סק"צ

⁵⁷ תוספתא תרומות פ"א הי"ט

⁵⁸ ר"י קורקום ותמה על הטור וכן תמה הב"י על הטור ביו"ד סי' של"א וע"ש בפרישה שדעתו שגם הטור לא כיון לזה

⁵⁹ טור יו"ד סי' של"א ונראה דטעמו משום לא פלוג רבנן אף דל"ש כאן המעט וכ"כ הב"ח שם ויותר נראה דדעת הטור דדוקא בכה"ג גזרו רבנן שתרם על פירות החייבין ולא בתרם על פירות שלו שפטורין לגמרי וכדלקמן

⁶⁰ חזו"א מעשרות סי' ג' סק"ז בשם הרמב"ן וכ"כ המאירי בברכות ל"א א

⁶¹ רמב"ם הלכות מעשר פרק ג הלכה ו, שו"ע ונו"כ יו"ד שלא פד

⁶² והאי הכניסן במוץ לאו דוקא דה"ה קודם מירוח או קודם העמדת ערימה שאם מירח או העמיד ערימה בבית פטורין ואף אם חזר והוציאן ומירחן פטורין. חזו"א מעשרות סי' ג' סק"א ועיי' עוד באריכות בדרך אמונה שם סד

⁶³ ב"ב רש"י ותו' ורוב הראשונים עי' תוס' גיטין פ"א א' ושאר ראשונים בכ"ד וכן בסמ"ג מ"ע קל"ה ובכו"פ פל"ג ועי' בישועות מלכו כאן שהאריך שדעת רבנו אינו כן אלא דלפני גמ"מ מותר לבהמה אפי' קבע אבל אחר גמ"מ רק שלא הוקבע בא' מהדברים הקובעים אסור לבהמה קבע ומותר עראי

⁶⁴ מן משמע לשון רבנו וכ"כ רדב"ז וכ"ג כונת הר"י קורקום ע"ש ועי' בחזו"א מעשרות סי' ג' סק"ו שכו' שאין הכרע בלשון רבנו דמותר קבע או דוקא לבהמה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

מלאכה, ופטור לעולם מן התרומה ומן המעשרות, שהרי אינו מתחיל לגמור הכל. ואם היה דעתו לגמור הכל מיד שמתחיל לגמור נקבע הכל⁶⁵, ואפי' המעט הזה שזרה ובא לאכל אסור באכילת קבע. וי"א⁶⁶ שלהאכיל לה כל הפירות אסור אבל קצתם מותר.

וי"א⁶⁷ שאם הכניס במוץ אפי' יגמור אח"כ הכל ביחד שוב אין מתחייב מה"ת, מיהו מדרבנן אסור אכילת קבע כמו לפני גמר מלאכה, ואפי' מירחן בבית ובאכילת קבע אסור אפי' זרה מעט, וכן הסכימו הרבה ראשונים.

י. דעייל לה דרך גנות ודרך קרפיות

כבר התבאר במסכת ברכות דף לה: וגיטין דף פא. וב"מ דף פח. שאין הטבל נקבע למעשרות ולתרומה מן התורה אלא באחד⁶⁸ מששה דברים⁶⁹ ומהם החצר⁷⁰ המשתמרת וכל שכן הבית שקובע.

לפיכך אין הטבל נקבע לתרומה ומעשרות מן התורה, אחר שנתמרה ונגמר מלאכתו, עד שיכניסנו לביתו⁷¹, שנאמר (דברים כו פסוק יג) בְּעֶרְתִּי הַקֶּדֶשׁ

⁶⁵ עיי' ר"י קורקוס

⁶⁶ רא"ה בברכות לא ועיי' בחזו"א שם דלפ"ד התוס' שרק עראי מותר ולא קבע מותר להכניסו אם דעתו לעשר כשיאכל קבע אבל אם דעתו להפקיע ממעשר לגמרי אין ראוי לחבר לעשות כן:

⁶⁷ דעת רש"י ותוס' פסחים ט' א' ע"ז מ"א ב' נדה ט"ז ב' ברכות ל"א רבנו יונה ורבנו יונתן ור"י החסיד וס' המכתם וריב"ן ונמוקי' בברכות שם וכן המאירי שם ובנדה וכן הרשב"א משני' ומהר"ם חלאוה בפסחים וכן ר"י מבירינא בע"ז וכ"ג בראב"ד שם א וכל השיטות מבואר בחזו"א מעשרות סי' ג' סק"א ב' ג' ד' ה' ו' ועיי' במאירי ברכות ל"א א' שנראה דעתו כדעת רבנו ע"ש ובנדה וצע"ק ועיי' רשב"א וריטב"א ביצה י"ג א' ⁶⁸ רמב"ם הלכות מעשר פרק ג הלכה ג

⁶⁹ החצר, והמקח, והאש, והמלה, והתרומה, והשבת, וכולן אין קובעין אלא בדבר שנגמרה מלאכתו. ⁷⁰ מן התורה. חזו"א מעשרות סי' ה' סק"ז בדעת רבנו וכ"כ הגר"א ביו"ד סי' של"א ס"ק קל"ט וכ"כ הלבוש מובא בש"ך שם ועיי' בר"י קורקוס ספ"ה שנסתפק בדעת רבנו אם חצר מה"ת או מדרבנן. אך דעת הכ"מ כאן והש"ך בנקה"כ יו"ד סי' של"א ספ"ג בדעת רבנו שחצר מרבנן, וכן מה"פ בפ"ג ממעשרות ה"א וכ"ד רש"ם במעשרות דף נ"ה ב' ונראה מדבריו שזו גם דעת רבנו ע"ש וכ"כ בשע"צ בב"א רפ"ג ע"ש וכ"כ בעה"ש וכ"כ בחזו"ן נחום פ"ג דמעשרות מ"ה ועיי' בה"ל ועיי' בשטמ"ק ביצה ל"ה ב' דמשמע דדעתו ג"כ דק"ל כר' ינאי דחצר רק מדרבנן אבל במאירי שם כ' בהדיא דק"ל דחצר קובעת מה"ת ע"ש אבל המאירי בנדה מ"ז ב' כתב דחצר קובעת מדרבנן ע"ש בלשונו וצ"ע:

⁷¹ רמב"ם שם פרק ד הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנִּתְּא לְמִשְׁיחָא בְּרַף הַיּוֹמִי

מסנת מנחות

מִן הַבֵּית , וְהוּא שִׁכְנִיסְנוּ דְרַךְ הַשַּׁעַר שֶׁל הַבַּיִת⁷², שְׁנֵאמַר (שֵׁם פְּסוּק יב) וְאָכְלוּ בְּשַׁעְרֵיךָ וְשָׂבְעוּ.

כִּיצַד פִּירוֹת⁷³ שְׁדַעְתוּ לְהוֹלִיכֵן לְבַיִת⁷⁴, אַעֲפִי שְׁנִגְמַרְהָ מִלְּאֲכַתָּן אוֹכֵל מִהֵן אֲכִילַת עֵרָאִי עַד שְׁנִכְנְסוּ לְבַיִת⁷⁵. נִכְנְסוּ לְבַיִת נִקְבְּעוּ לְמַעֲשְׂרוֹת וְאִסוּר לְאֲכוֹל מִהֵן, אֲפִילוּ אֲכִילַת עֵרָאִי עַד שִׁיעֶשֶׂר.

כַּשֵּׁם שֶׁהַבַּיִת⁷⁶ קוֹבַע לְמַעֲשֶׂר כַּךְ הַחֲצֵר קוֹבַעַת לְמַעֲשֶׂר, מִשִּׁכְנְסוּ לְחֲצֵר דְרַךְ שַׁעַר הַחֲצֵר⁷⁷ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִכְנִיסוּ לְתוֹךְ הַבַּיִת.

וְיִ"א⁷⁸ שְׁדוּקָא בְּדַבְרֵי שְׁאִינוּ רְגִיל לְהִיּוֹת בְּגוֹרָן, צְרִיךְ רֵאִיִּית פְּנֵי הַבַּיִת. אֲבָל בְּתוֹבָאָה יֵינן וְשִׁמְן שְׂרִגִּילִים לְהִיּוֹת בְּגוֹרָן מִיַּד בְּגוֹרָן מִתְחַיִּיב, וְאֲפִי דַעְתוּ לְהַבִּיאוּ לְבַיִת. וְקִשּׁוּאֵין וְדְלוּעֵין נִקְרָא גִ"כ מִיַּדִּי דַבְרֵי גוֹרָן⁷⁹. וְיִ"א שְׁבִאֲכִילַת קִבְעָא אִסוּר מִדְרַבְנָן כְּמוֹ לְפָנֵי רֵאִיִּית פְּנֵי הַבַּיִת, וְיִ"א שְׁגָם אֲכִילַת קִבְעָא מוֹתֵר כִּיּוֹן שְׁאִ"א לֹא לְבֵא לְיַדֵּי חַיּוֹב.

וּמִכִּיּוֹן שְׁכַךְ כָּל שְׁאִינוּ יוֹדַע פְּרֻטֵי הַהֲלֵכָה, אֵינן לְסַמוּךְ לְהַתִּיר לְאֲכוֹל פִּירוֹת אוֹ יִרְקוֹת, עַל אַף שֶׁלֹּא הִבִּיֵּאִם לְבַיִתוֹ⁸⁰.

מָה שֶׁהַתְּבֵאֵר שֶׁהַבַּיִת⁸¹ קוֹבַע לְמַעֲשֶׂר אִם הִכְנִיסוּ⁸² תְּבוּאָתוֹ דְרַךְ גְּנוֹת אוֹ חֲלוֹנוֹת וְכְדוּמָה. אוֹ מַעַל גֵּדֵר הַחֲצֵר. וְכֵן אִם הִכְנִיסוּ מִדְרַךְ אַחֲרֵית לְחֲצֵר אוֹ לְבַיִת⁸³ שְׁאִיִּין דְרַךְ לְהִכְנִיס דְרַךְ שֵׁם. פְּטוּר מִן הַתְּרוּמָה וּמִן הַמַּעֲשְׂרוֹת, אֲפִי

⁷² דַּעַת הַתּוֹסֵף ב"מ פח. שֵׁם הַפִּירוֹת נִגְמְרוּ חוּץ לְחֲצֵר צְרִיךְ שִׁכְנִיסֵם דְרַךְ שַׁעַר הַחֲצֵר וְדְרַךְ שַׁעַר הַבַּיִת אֲבָל אִם לֹא הִכְנִיסֵם דְרַךְ שַׁעַר הַחֲצֵר אַף עַל פִּי שֶׁהִכְנִיסֵם דְרַךְ שַׁעַר הַבַּיִת אֵינן מִתְחַיִּיבִים אֲבָל אִם נִגְמַר מִלְּאֲכַתָּן בַּחֲצֵר סָגִי שִׁכְנִיסֵם בְּשַׁעַר הַבַּיִת וּמִדְּבַרֵּי רַבְּנֵינוּ נִרְאָה דְלֹא מַחֲלֵק בּוֹה. עֵינֵין מִנִּיחַ מַצוּהָ שְׁצִ"ה

⁷³ רַמְבַּ"ם שֵׁם פְּרָק ג' הַלְכָה ד'

⁷⁴ שֵׁם דַּעְתוּ לְהוֹלִיכֵן לְשׁוּק א"צ רֵאִיִּית פּה"ב כְּנוֹכַח שֵׁם ה"ב

⁷⁵ אִם אֵינן בּוֹ א' מִשְׁאֵר דְּבַרִּים הַקּוֹבְעִים

⁷⁶ רַמְבַּ"ם שֵׁם פְּרָק ד' הַלְכָה ז'

⁷⁷ כַּשֵּׁם שְׁבַבִּית צְרִיךְ לִכְנֹס דְרַךְ שַׁעַר הַבַּיִת כְּמוֹ שִׁיבּוּאֵר כַּךְ בַּחֲצֵר צְרִיךְ שִׁכְנֵם דְרַךְ שַׁעַר הַחֲצֵר דּוּקָא וְלֹא מַעַל הַגֵּדֵר אוֹ דְרַךְ פֶּתַח אַחֲרֵי שְׁאִיִּין דְרַךְ לְהִכְנִיס פִּירוֹת דְרַךְ שֵׁם.

⁷⁸ דַּעַת הַרֵאֲבִ"ד שֵׁם וְהַרְבֵּה רֵאֲשׁוֹנִים

⁷⁹ חוּז"א מַעֲשְׂרוֹת ס' ג' סְקִי"ב י"ג

⁸⁰ עֵינֵין דְרַךְ אֲמוּנָה שֵׁם פְּרָק ג' ס"ק סד בְּשִׁטּוֹת הַרֵאֲשׁוֹנִים בְּדִין מִירוֹחַ בְּבַיִת וְאֲכִילַת עֵרָאִי וְאֲכַמ"ל.

⁸¹ רַמְבַּ"ם שֵׁם פְּרָק ד' הַלְכָה ז'

⁸² בְּמֵאִירֵי בְרֻכּוֹת כָּתַב שֶׁאִסוּר לְהִכְנִיס דְרַךְ גְּנוֹת וְקִרְפִּיּוֹת שֶׁמִּפְקִיעֵין מִיַּדִּי תְרוּ"מ, וְלִכְאוּ בְּנִמ' לֹא נִזְכַּר לְאִיסוּר אֲלֹא שׁוּהָ גִנְאֵי וְאֵינן רְאוּי לְעִשׂוֹת כֵּן וְעֵי בִירו' מַעֲשְׂרוֹת פ"ג ה"א דְרַבִּי וְר"י ב"ר יְהוּדָא עִשׂוּ כֵּן וְצ"ע עֵינֵין

דְרַךְ אֲמוּנָה – צִיּוֹן הַהֲלֵכָה שֵׁם ס"ק י

⁸³ חוּז"א מַעֲשְׂרוֹת ס' ג' סְקִי"ט

תְּרוּמוֹת וְהַנְּצַחוֹת | בְּנֵק הַדּוּאֵר | ח"ן 22887389 | וּבִטְל' 0548027748

לְהַצְמִרְפוֹת לְהַלְכוֹת הַדֶּף הַיּוֹמִי לְהַלְכָה לְמַעֲשֶׂה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

מדרבנן⁸⁴, ואין מועיל לו שיוציאם ויחזור ויכניסם דרך פתח⁸⁵, מיהו י"א דבאכילת קבע אסור מדרבנן כמו לפני ראיית פה"ב וי"א דגם אכילת קבע מותר כיון שא"א לו לבא לידי חיוב.

הלכתא למשיחא

יא. בא לו לעשרון נתן עליו שמנו ולבונתו יצק ובלל הניף והגיש קמץ והקטיר והשאר נאכל לכהנים

לאחר ניפוי הסולת⁸⁶ למנחת העומר ביום ששה עשר בניסן לוקחין זה העשרון הנשאר של סולת השעורים ובוללין אותו בלוג שמן⁸⁷ ונותנין עליו קומץ לבונה כשאר המנחות⁸⁸ ומניפו הכהן במזרח מוליד ומביא מעלה ומוריד ומגישו כנגד חודה של קרן מערבית דרומית כשאר המנחות וקומץ ומקטיר והשאר נאכל לכהנים כשיירי כל המנחות ואימתי קומצין אותו לאחר שמקריבין מוסף היום וכבש העולה ואח"כ מקריבין הכבש הבא עמו⁸⁹ קודם תמיד של בין הערבים.

הלכה למעשה

⁸⁴ חזו"א דמאי סי' ז' סקכ"א

⁸⁵ שם מעשרות סי' ג' סק"ט ושביעית סי' א' סק"ח

⁸⁶ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה יב, וערוך השולחן העתיד שם וסי' קמז סעי' טו

⁸⁷ ודינו כשאר מנחת הסולת דבעי שלש מתנות שמן היינו מתן שמן בכלי קודש ויציקה ובלילה, וגם פשוט דבעי מלח כשאר המנחות, וזה נכלל במה שכתב כאן הי"ב ונותנין עליו קומץ לבונה כשאר המנחות, דלכל דבר שוה למנחות והוא כמו מנחת הסולת (מנחת חינוך מצוה שב אות א)

⁸⁸ "בפירוש המשניות להר"מ כתב וזה שאמר ונתן עליו שמנו ולבונתו לא יהא אלא ביום ר"ל יום ט"ז בניסן, והנה הא דבעי יום הוא משום דנפסל בלינה, אבל אין זה דבעי מעשה היציקה ביום ט"ז דוקא דדוקא ההקדשה צריך ביום ט"ז אבל למעשה אין דין שיהיה ביום זה דוקא, ולשון הרמב"ם משמע דמדין יום ט"ז הוא, וצ"ע: (כתבי הגר"ז שם סז ע"ב)

⁸⁹ כ"כ בליקומי הלכות בתורת הקדשים אות י (דרף סח ע"א [כח ע"ב בדפו"י])

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

י. בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית ובשעת הביעור וחכ"א לא בדק נו'

כבר התבאר במסכת פסחים דף י: שמי ששכח⁹⁰ או הזיר ולא בדק בליל י"ד, יבדוק ביום י"ד⁹¹ לאור הנר ובחורין ובסדקין, באיזו שעה שיזכור מהיום, ולאחר שזכור מחויב לבדוק תיכף שמא ישכח עוד הפעם⁹², ויברך "אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמין", ואחר הבדיקה יבטל אם עדיין לא הגיע שעה ששית אבל אם הגיע אין יכול לבטל רק יבדוק ויבער לבר⁹³.

עבר כל יום י"ד ולא בדק, יבדוק בתוך הפסח לאור הנר ואפי' כשבדק ביום דהיינו מתחלת ליל ט"ו⁹⁴ עד סוף יום טוב האחרון שהוא יום אחד בארץ ישראל, ובגולה ב' ימים חייב הוא לבדוק מיד באותה שעה שזכור⁹⁵, ככל משפטי הבדיקה. ואפי' כבר ביטל וי"א⁹⁶ שביו"ט לא יבדוק. והפר"ח⁹⁷ הכריע דאם לא ביטל חמצו קודם הפסח אפשר שיבדוק אף ביום טוב⁹⁸, ואם כבר ביטל בודאי לא יבדוק רק בחוה"מ.

וקודם הבדיקה חייב לברך על ביעור חמין אפילו⁹⁹ אם כבר ביטל כל חמצו קודם הפסח, שאינו מצווה לבערו מן התורה, מכל מקום מדברי סופרים חייב

⁹⁰ שו"ע ונו"כ או"ח תלה

⁹¹ מ"ב א

⁹² מ"ב שם ב

⁹³ מ"ב שם א ב

⁹⁴ ב"ה, ואליה רבה הסכים לדעתו וכתב שכן מצא בספר אמרכל כתב יד. הט"ז והמגן אברהם שהביא ממשמעות התוספות והסמ"ג דאף ביום טוב עצמו בודק, [וכן נראה לכאורה מפשטיות לשון הרי"ף והרא"ש, עיין שם. שער הציון סימן תלה ס"ק ה

⁹⁵ שו"ע הגר"ז וכן משמע שעה"צ ב אך דעת הברכ"י שימתין עד הלילה ויבדוק לאור הנר, ובכף החיים הכריע, שאם יש לו ספק שימצא חמין בתוך ביתו יבדוק מיד כשזכור, ואם יודע שביתו נקי ואינו בודק כי אם לקיים דברי חז"ל אינו בודק אלא בלילה.

⁹⁶ אף דרוב אחרונים העתיקו כדעה ראשונה מכל מקום יש חבל ראשונים דכתבו בהדיא כהב"ח דביום טוב עצמו לא יבדוק, הלא המה הרי"ץ גיאות בספרו מאה שערים ובחידושי הריטב"א על פסחים ורבנו מנוח בפירושו על הרמב"ם וספר המנהיג. שעה"צ שם

⁹⁷ מ"ב תלה ס"ק ג

⁹⁸ אך כשבדק ביום טוב לדעת המתירין צ"ע אם מותר להדליק נר בשביל זה ביום אפי' היכא שלא ביטלו ובביטלו בודאי אין להדליק נר וע"כ טוב לדחות הבדיקה על חוה"מ. שער הציון ד

⁹⁹ מ"ב ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

הוא לבדוק ולחפש אחריו ולבערו מן העולם לגמרי, שחששו חכמים אם לא יבדוק ויחפש אחריו לבערו שמא ימצאנו מאליו וישכח ויאכלנו, אבל בשעה שהוא מחפש אחריו אף אם ימצאנו לא ישכח ויאכלנו שהרי כל עצמו אינו מתזר אחריו אלא כדי לבערו מן העולם ואיך ישכח איסורו ויאכלנו.

ואם מבר חמצו במכירת חמץ קודם הפסח לא יברך בשבדוק¹⁰⁰.

וכשהוא בודק ומחפש אחר החמץ ביום טוב עצמו בין ביום טוב הראשון בין ביום טוב האחרון, אפילו ביום טוב האחרון של גליות ומצא חמץ בבדיקתו לא יגע בו אלא יכפה עליו כלי עד הערב כדי שיהיה מכוסה מן העין, ולא יבוא לאכול ממנו ולערב יבערנו. אבל בשבת שבתוך הפסח לא יבדוק כלל, שאין בדיקה אלא לאור הנר ובשבת אסור לטלטל את הנר.

עבר כל הרגל ולא בדק, חייב לבדוק לאחר הרגל לאור הנר כדי לבער מן העולם לגמרי כל חמץ שימצא בבדיקתו שהוא אסור בהנאה, משום שעבר עליו הפסח, ואם לא יבדוק ויחפש אחריו כדי לבערו יש לחוש שמא ימצאנו מאליו וישכח ויאכלנו.

ועל בדיקה שלאחר הרגל לא יברך כלום¹⁰¹ כי איך יברך וצונו על ביעור חמץ, והרי הוא אוכל חמץ ומה שהוא מצווה ומחוייב לבער חמץ זה שעבר עליו הפסח אינו אלא משום חשש תקלה שלא יבא לאכלו מה שאין כן כשהוא בודק ומבער בתוך הפסח אף אם כבר ביטל כל חמצו קודם הפסח כיון שגזרו חכמים שאין ביטול מועיל כלום, עובר עליו בבל יראה ובל ימצא מדברי סופרים וגם יש בו מצות תשביתו מדברי סופרים, ולכך מברך וצונו על ביעור חמץ.

ואם כבר בדק וביטל כדינו קודם פסח ומצא חמץ בפסח יש דעות בין האחרונים אם צריך לברך. שמכיון שכבר בדק וביטל כדינו וקיים תקנת חכמים, אפשר שברכה ראשונה שבירך אז הולך על כל מה שימצא אף בתוך הפסח, וספק ברכות להקל.

¹⁰⁰ דברי גאונים ס"ק קב"ח בשם ס' סמא דחיי
¹⁰¹ מ"ב ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

